

Брюксел, 26 май 2025 г.
(OR. en)

9395/25

DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	26 май 2025 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	7403/25 + ADD 1
Относно:	Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата относно „Финансова подкрепа от ЕС за системите за здравеопазване в избрани държави партньори: Следват се стратегическите цели от общ характер, но координацията и устойчивостта на интервенциите не е оптимална“ – Заключение на Съвета (26 май 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата относно „Финансова подкрепа от ЕС за системите за здравеопазване в избрани държави партньори: Следват се стратегическите цели от общ характер, но координацията и устойчивостта на интервенциите не е оптимална“, одобрени от Съвета на неговото 4099-о заседание, проведено на 26 май 2025 г.

Заклучения на Съвета относно Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата относно „Финансова подкрепа от ЕС за системите за здравеопазване в избрани държави партньори:

Следват се стратегическите цели от общ характер, но координацията и устойчивостта на интервенциите не е оптимална“

1. Съветът приветства Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата относно финансовата подкрепа от ЕС за системите за здравеопазване в избрани държави партньори. В доклада се прави оценка на финансовата подкрепа на ЕС за здравеопазването в държавите партньори, която възлиза на над 3 милиарда евро за всяка от многогодишните финансови рамки 2007–2013 г. и 2014–2020 г., и на над 2 милиарда евро до началото на 2024 г. за периода 2021–2027 г. Съветът взема надлежно под внимание констатациите и препоръките в доклада.
2. Съветът остава ангажиран с пълното изпълнение на Глобалната здравна стратегия, подкрепена и от върховния представител, и припомня заключенията си „Стратегия на ЕС в областта на световното здравеопазване – По-добро здраве за всички в един променящ се свят“¹. В тях се отправя призив за по-голяма амбиция, като се възприеме всеобхватен подход – на първо място като се започне от спасяването на човешки живот и намаляването на появата и разпространението на болести и се стигне до насърчаване на здравето и благосъстоянието, включително психичното здраве и борбата с дискриминацията и стигматизирането, особено за жените и момичетата, децата и младежите, възрастните хора, хората с увреждания, ЛГБТИ, коренното население и хората и общностите в уязвимо и маргинализирано положение, както и мигрантите и разселените лица. Съветът отново изтъква, че световното здравеопазване изисква ефективно многостранно сътрудничество и приобщаващи многостранни партньорства, които са основен стълб на външната политика на ЕС, неразделна част от укрепването на основания на правила международен ред. Съветът остава ангажиран и с партньорството между ЕС и АС в областта на световното здравеопазване.

¹ Док. ST 5908/24, 29 януари 2024 г.

3. Съветът изтъква важната роля на сътрудничеството за развитие в областта на здравеопазването и значението на тясното сътрудничество на равни начала с държавите партньори за подобряване на равния достъп до здравни продукти и услуги, укрепване на здравните системи към всеобщо здравно осигуряване и принос в предотвратяването, готовността и реакцията при пандемии. Световното здравеопазване е един от основните стълбове на външната политика на ЕС, включително инициативите Global Gateway и „Екип Европа“ в областта на здравеопазването. Съветът потвърждава отново водещата роля на ЕС и неговите държави членки за постигането на напредък в областта на световното здравеопазване заедно с партньорите въз основа на солидарност, хуманност, справедливост, равенство между половете и зачитане на правата на човека. Осигуряването на стратегическа съгласуваност на нашите политики и финансова подкрепа с приоритетите и системите на държавите партньори е от първостепенно значение.
4. Съветът припомня, че подкрепата от ЕС за здравеопазването в държавите партньори допринася за постигането на крайната цел на политиката на ЕС за развитие, а именно намаляване и в крайна сметка изкореняване на крайната бедност. В съответствие с международния подход към здравеопазването, по-специално с цел №3 на ООН за устойчиво развитие, ЕС предоставя финансиране на здравните системи на своите държави партньори посредством двустранни и регионални програми, свързани със здравето и инициативи на „Екип Европа“, партньорски организации на ООН като Световната здравна организация и други многостранни партньорски организации като Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария, GAVI, Алианса за ваксини и Фонда за борба с пандемии.
5. Съветът приветства заключението на Сметната палата, че ЕС е предоставил подкрепа за различни интервенции в областта на здравеопазването, които са в съответствие с потребностите на държавите, и че подкрепата от ЕС е допринесла за функционирането на техните системи за здравеопазване.
6. Съветът взема под внимание заключението на Сметната палата, че са налице недостатъци в разпределянето на финансирането, че постигането на ефективност по проектите е било затруднено от проблеми с координацията и устойчивостта, и че извършваното наблюдение не дава пълна картина на дейностите на Комисията в сектора на здравеопазването.
7. Съветът взема под внимание ограничения обхват на съдържащия се в специалния доклад задълбочен анализ на терен на подкрепата на ЕС за здравеопазване, който обхваща само три държави – Бурунди, Демократична република Конго (ДРК) и Зимбабве. Освен това Съветът отбелязва, че докладът е съсредоточен върху подкрепата на световно и национално равнище, но не обхваща регионалните инициативи.

8. Специалният доклад на Европейската сметна палата предоставя констатации за подкрепата на ЕС за здравеопазването в държави партньори, както и препоръки за подкрепата в бъдеще, а именно: да се съобрази по-добре разпределянето на финансирането за здравеопазване с потребностите на държавите; да се определят ясни критерии за финансиране на глобалните инициативи в областта на здравеопазването; да се подобри анализът на потребностите и координацията на разпределянето на оборудване и лекарства; да се анализира доколко са разумни разходите за управление; да се избегнат припокривания и да се осигурят полезни взаимодействия; да се извършва всеобхватно наблюдение на подкрепата от ЕС; да се насърчава устойчивостта на системите за здравеопазване; да се засили значението на поддръжката на оборудването.
9. Съветът взема под внимание изчерпателните отговори на Комисията, приложени към специалния доклад, и приветства факта, че Комисията е приела изцяло или частично всички негови препоръки. Съветът взема под внимание допълнителните случаи на най-добри практики, очертани от Комисията в отговорите ѝ на специалния доклад.

Постигне на по-добро съответствие между разпределеното финансиране за здравеопазване и потребностите на държавите

10. Съветът взема под внимание констатациите в доклада на ЕСП, в които се подчертават разликите между потребностите на държавите партньори според поддръждането им и разпределяната по географски признак помощ от ЕС за здравеопазване, както и препоръката, ако е възможно, да се координира и преразпредели финансирането между глобалните инициативи, регионалните инициативи и двустранната подкрепа за държавите. Съветът приветства намерението на Комисията да подобри критериите за развитие на поддръждането на държавите и да разгледа начините за адекватно включване на поддръждането в следващото програмиране. Съветът изтъква необходимостта при разпределянето на финансирането от ЕС за здравеопазване да се вземат предвид по подходящ начин нуждите на държавите партньори. Съветът изтъква, че интегрирането на подкрепата на световно, регионално и национално равнище е от ключово значение за постигането на напредък по здравните въпроси чрез Стратегията в областта на световното здравеопазване и изпълнението на проектите по линия на Global Gateway, свързани със здравеопазването.

Определяне на ясни критерии за финансиране на глобални инициативи в областта на здравеопазването и подобряване на документирането на процеса по разпределяне на средствата

11. Съветът изтъква, че е важно да се определят ясни, конкретни и, когато е приложимо, количествено измерими критерии за финансиране на глобални инициативи в областта на здравеопазването и да се подобри документирането на процеса, както се подчертава в специалния доклад на ЕСП. Съветът отбелязва със задоволство, че качествените и количествените елементи вече са взети предвид от Комисията при разпределянето на средства за глобални инициативи в областта на здравеопазването, както е посочено в отговорите на Комисията, и приветства ангажимента на Комисията за подобряване на процеса на документиране в сътрудничество с държавите – членки на ЕС.

Подобряване на анализа на потребностите и координацията при разпределянето на оборудване и лекарства

12. Съветът изразява съгласие с констатацията на ЕСП, че координацията при разпределянето на оборудване и лекарства в държавите партньори би могла да бъде допълнително подобрена. Съветът изтъква подхода „Екип Европа“ за координация на свързаните със здравето политики и дейности, въведен в отговор на пандемията от COVID-19 и прилаган също така във връзка с анализираните области на сътрудничество. Съветът взема под внимание отговорите на Комисията, в които се посочва недостатъчното финансиране както от донорите, така и от правителствата, което води до проблеми с изчерпване на количествата. Съветът приветства ангажимента на Комисията да работи с държавите партньори, за да подпомогне установяването на техните здравни стратегии и да увеличи още повече капацитета им за анализ, планиране и координация на нуждите.

Извършване на анализ доколко са разумни разходите за управление

13. Съветът взема под внимание констатацията в специалния доклад на ЕСП, че въздействие върху разходите за интервенциите в сектора на здравеопазването е оказала каскадната структура на изпълнение, и подчертава, че е важно да се анализира по-задълбочено доколко са разумни предвидените в бюджета разходи за управление. Съветът припомня, че е важно да се спазват регулаторната рамка и посочените в нея ограничения на разходите за управление, но счита, че приложимите насоки и инструкции могат да бъдат подобрени, и приветства усилията на Комисията в това отношение.

Избягване на припокривания и осигуряване на полезни взаимодействия между финансираните глобални инициативи в областта на здравеопазването

14. Съветът изтъква, че е важно да се избягват припокривания и да се осигури взаимно допълване и координация между глобалните инициативи в областта на здравеопазването, за да се гарантира ефективност при цялостното изпълнение на Програмата от Лусака. Съветът изтъква положителния принос към полезните взаимодействия и взаимното допълване на свързаните със здравеопазването инициативи на „Екип Европа“ в световен мащаб, отчита работата на Комисията в това отношение и приветства подновените усилия на Комисията за осигуряване на полезни взаимодействия между подкрепяните глобални инициативи в областта на здравеопазването. Съветът настойчиво приканва службите на Комисията и ЕСВД, заедно с делегациите на ЕС, да работят с държавите членки за повишаване на видимостта на финансирането от ЕС сред целевите групи от населението в държавите партньори.

Определяне на показатели за всеобхватно наблюдение на подкрепата от ЕС за сектора на здравеопазването

15. Съветът припомня препоръката в специалния доклад на ЕСП към Комисията да определи всеобхватни показатели за интервенциите на ЕС в сектора на здравеопазването и да оцени осъществимостта на прилагането на пропорционален метод за докладване на резултатите от интервенциите на ЕС в многостранните донорски фондове. Съветът приветства намерението на Комисията да се съгласува с прилаганите показатели и рамки в съответствие с Програмата от Лусака. Във връзка с това Съветът изтъква, че е необходимо да се гарантира, че усилията за наблюдение и определяне на резултатите се предприемат в тясна координация с всички партньори и са внимателно балансирани с необходимостта от ангажираност и наличен капацитет. Съветът приветства и намерението на Комисията да направи допълнителна оценка доколко е осъществимо прилагането на пропорционален метод за докладване на основани на доказателства, съвместно изградени, подходящи и съобразени с аспектите на пола резултати от интервенциите на ЕС.

Предприемане на действия за насърчаване на устойчивостта на системите за здравеопазване

16. Съветът подчертава, че е важно да се разработят ясни стратегии за преход и за изход, за да се гарантира устойчивостта на здравните системи и напредъкът към всеобщо здравно осигуряване и целите за устойчиво развитие, и отчита ключовата роля на Програмата от Лусака в това отношение. Съветът изтъква, че обсъжданията относно здравните системи следва да включват всички съответни участници, включително правителствата на държавите партньори, и да насърчават мобилизирането на вътрешни ресурси, като същевременно отчитат трудностите, свързани с работата в трудна среда. Съветът приветства текущата работа на Комисията за подобряване на устойчивостта на здравните системи и насърчава рационализирането на устойчивостта, мобилизирането на вътрешни ресурси и подходящите стратегии за изход при планирането и програмирането на действията на ЕС и инициативите на „Екип Европа“.

Засилване на значението на поддръжката на оборудването, което се доставя по проектите

17. Съветът изразява съгласие с препоръката в специалния доклад на ЕСП за включване на аспект, свързан с поддръжката, в рамките на снабдяването с оборудване и за предприемане на действия за подпомагане на изграждането на култура и навици за поддръжка сред заинтересованите страни. Съветът приветства намерението на Комисията да постигне напредък по тази препоръка в диалога си с партньорите по изпълнението и държавите партньори, както и при изготвянето на заданията за търговете, пряко управлявани от Комисията. Съветът отчита предизвикателствата на променящото се поведение и култура във връзка с поддръжката на оборудването и приветства ангажимента на Комисията да повиши осведомеността и да включи обучението по поддръжка в доставката на оборудване.

18. Съветът приканва Комисията да предприеме своевременни последващи действия във връзка с изпълнението на препоръките, съдържащи се в специалния доклад. Съветът насърчава Комисията да анализира, идентифицира и, ако е необходимо, да се справи с евентуални системни предизвикателства, когато посочените в препоръките на Сметната палата предизвикателства може да указват повтарящи се проблеми при изпълнението на програмата на Комисията.